

Stadsbrouwerij De Kromme Jat

Er wordt weer ambachtelijk bier gebrouwen in de stad Groningen. Net buiten het centrum van de stad is Stadsbrouwerij De Kromme Jat sinds enige tijd aan het brouwen geslagen.

TEKST EN FOTO'S:
HARRY PINKSTER

Iets meer dan twee jaar geleden begonnen de broers Jaap en Willem Lindeman met de eerste stappen naar de vorming van een nieuwe brouwerij. Op dat moment had Jaap zijn sporen verdiend in één van de betere biercafés in Groningen en was Willem al ruim drie jaar op kleine schaal bier aan het brouwen.

Het werd allemaal steeds serieuzer, zeker vanaf het moment dat Willem na het behalen van de titel "Blind bierproef kampioen van Nederland" in 2009 in contact kwam met brouwmeester Peter van den Eijnden van de Scheldebrouwerij in Meer.

Het idee van een eigen bier was al snel geboren. Het werden aardig wat ritjes Groningen - België, met als resultaat dat in september Golden Raand Blond kon worden afgeleverd bij de ABT-café's in ons land als ABT Bier van de maand september 2010.

Golden Raand Blond werd een fris donkerblond bier, met een klein zoetje en een aangename bitterheid. Het viel dusdanig in de smaak dat gezocht werd naar andere mogelijkheden om het bier op de markt te zetten. Vanuit een kleine keuken in het centrum van Groningen aan de Turftorenstraat werd naast de Golden Raand Blond gewerkt aan een tweede bier, Golden Raand Tripel.

Beide bieren werden enthousiast ontvangen op het eerste bierfestival in de Martinikerk in Groningen in april 2011. In deze periode werd nog steeds gesproken van proefbrouwsels want Willem bleef zijn recepten verder doorontwikkelen. Een van de door Willem gehanteerde uitgangspunten is dat de ingrediënten, daar waar mogelijk, uit de regio moeten komen.

De naam "De Kromme Jat" is overigens een verwijzing naar een verdwenen straat in het centrum van Groningen en niet zoals veel mensen denken een samenvoeging van twee bekende straten (De Kromme Elleboog en de Kijk in 't Jatstraat) in het centrum van de stad.

De merknaam Golden Raand is voor Groningers een hele herkenbare naam en verwijst naar de "Ommelanden", het gebied rond de stad Groningen. Groningen stad en de ommelanden

werden in het Gronings volkslied al bezongen als "ain pronkjewail in golden raand".

Al bij de voorbereidingen voor het bierfestival in 2011 in Groningen bleek dat de keuken aan de Turftorenstraat bij lange na niet toereikend was om de productiecapaciteit te vergroten. Om de brouwerij serieus van de grond te krij-

De nieuwe installatie van
Stadsbrouwerij De Kromme
Jat

gen moest dan ook een grotere vloeroppervlakte worden gezocht. Gelukkig werd de benodigde ruimte snel gevonden en vestigden Jaap en Willem zich op, zoals beide het noemen, de nevenlocatie aan de Sontweg in Groningen. Hier kreeg Willem de kans zijn eigen installatie samen te stellen. Deze installatie kon tijdens de eerste open brouwerijdagen op 24 september 2011 aan het Groningse publiek worden getoond. Op dat moment werd gewerkt met een installatie van 150 liter.

In die tijd werd ook een derde bier aan het assortiment toegevoegd. Golden Raand Amber is sinds het derde kwartaal 2011 verkrijgbaar. In december 2011 brouwden de brouwers de laatste batch van dat jaar om vervolgens met de toen alweer noodzakelijke uitbreiding van de brouwerij te beginnen.

De koude dagen van januari 2012 zorgden helaas voor de nodige vertraging, de nevenlocatie kent geen verwarming en niemand werkt prettig bij 10 graden onder nul. Met de komst van de nieuwe ketels begin 2012 kon de capaciteit worden verhoogd naar 400 liter per brouwsel. Daarvoor moest er wel weer meer vloeroppervlakte bij, immers er moest ook ruimte zijn voor bijvoorbeeld het lageren en de opslag van het nieuw gebrouwen bier.

Het pand aan de Sontweg is opgedeeld in verschillende units en uitbreiding was dan ook geen probleem. Tijdens de tweede open brouwerijdagen in mei 2012 was de installatie al weer volop in gebruik. Net als tijdens de open brouwerijdagen in 2011 werd er ook nu weer een speciaal bier gebrouwen, Golden Raand Speciaal.

Alle bezoekers konden deze dag intekenen op een gratis 75cl fles Golden Raand Speciaal. Voor sommige bezoekers was het misschien een kleine teleurstelling, maar het was natuurlijk niet mogelijk het bier gelijk mee naar huis te nemen. De flessen moesten later in het jaar bij de brouwerij worden afgehaald.

Het derde kwartaal van 2012 zorgde voor de nodige leven in de brouwerij, want naast de vraag naar de Golden Raand Amber, Blond en Tripel was er een enorme vraag naar het vierde bier van de brouwerij, Golden Ramskop, een bockbier van 6%.

Op dit moment denken Jaap en Willem er al weer over na om de brouwerij uit te breiden met een derde unit, zodat in elk geval aan ruimte geen gebrek is. De bieren van de Kromme Jat zijn ondertussen prima verkrijgbaar in de Noordelijke provincies, zeker nu er een drankenhandel in het noorden is die deels voor de distributie zorgt. Daarnaast kom je de bieren gelukkig steeds meer tegen in de horeca in en rond de stad Groningen.

Voor meer informatie over de brouwerij en de verkrijgbaarheid van de bieren kun je een kijkje nemen op de website: www.krommejat.nl.

Willem Lindeman in de weer met nieuwe onderdelen

Een kast vol vers bokbier

BROUWEN IN GRONINGEN

De provincie Groningen kent een eeuwenoude brouwgeschiedenis. Zo waren er rond 1800 tientallen brouwerijen op kleine schaal actief. Rond 1900 waren daar nog slechts een paar van over en aan het einde van de vorige eeuw was er in de hele provincie Groningen zelfs geen enkele brouwerij meer actief.

Met brouwerijen als Barbarossa (gestopt in 1965, vlak na de fusie met Oranjeboom en ZHB), de Noorderzon, met Ronald Mengerink als brouwer en nu bekend van de Dochter van de Korenaar in Baarle-Hertog en tot slot Sint Martinus zijn de laatste drie actieve brouwerijen uit de stad Groningen snel opgenoemd. Daarnaast is de Groningse Stadsbrouwerij de laatste 10 jaar natuurlijk actief als brouwerijhuurder.

